

**ASOCIAȚIA DE
ACTUARIAT DIN MOLDOVA**

**ACTUARIAL
ASSOCIATION OF MOLDOVA**

Aprobat
de Adunarea Generală a Asociației
din 14 aprilie 2011

**STANDARD DE PRACTICĂ
ÎN
ASIGURARI GENERALE**

1. Dispoziții generale

Acest standard se aplică consultanței furnizate de către membrii ai Asociației de Actuarial din Moldova (în continuare, AAM). Acest standard se referă atât la consultanța furnizată pe cale orală cât și la consultanța furnizată în scris. De asemenea se recomandă ca orice consultanță importantă furnizată pe cale orală să fie confirmată și în scris.

Scopul acestui standard este să asigure că, în măsura în care acest lucru e posibil, consultanța furnizată de către actuari referitor la rezervele tehnice, sau stabilitatea financiară a unei companii de asigurări generale, este făcută în mod corect, este clar și în întregime explicată, este adecvată și de încredere.

Este posibil să existe alte probleme, situații la care nu se face referire în mod direct în acest standard, menționate sau nu în Lege, în care consultanța actuarului va fi cerută sau ar trebui dată către managementul/Boardul unei companii de asigurări generale. În aceste circumstanțe, actuarul va trebui să ia în considerare prevederile generale ale acestui standard precum și prevederile Codului de Conduită.

În timp ce acest standard este destinat în parte să furnizeze ajutor, să traseze o direcție referitor la munca actuarului desemnat în cadrul Legii, actuarul va trebui să se supună legii în orice moment, iar dacă este în dubii să ceară consultanță juridică.

2. Definiții

În cadrul acestui standard, următorii termeni vor fi folosiți în accepțiunea de mai jos:

Actuar – actuar calificat căruia i se aplică prezentul standard.

Estimare Centrală (cea mai bună estimare) - o estimare ce nu conține nici o subestimare sau supraestimare deliberată.

Stabilitate financiară - o măsură a suficienței activelor unei companii de asigurări generale în vederea continuării desfășurării activității respectivei companii.

Companie de Asigurări Generale sau Asigurător – orice companie implicată în activitatea de asigurări generale inclusiv asigurările generale obligatorii în spiriul legii.

Legea – Legea cu privire la asigurări nr 407-XVI din 21 decembrie 2006, incluzând toate prevederile acesteia, precum și actele normative subordonate ei.

Asigurări cu o lungă durată până la stingere – Asigurări generale pentru care daunele în mod normal nu se regularizează într-un interval de un an de zile de la producerea evenimentelor ce au dat naștere la respectivele daune.

Obligații aferente daunelor – valoarea actuală a plăților probabile viitoare pentru daunele întâmplare până la data calculului, incluzând cheltuielile de lichidare a daunelor.

Rezerve de daună – Totalul sumelor înregistrate în contabilitatea Asigurătorului pentru obligații aferente daunelor nereglementate la data contabilă și includ rezervele de daune declarate dar nesoluționate și rezerva de daune neavizate.

Marja Prudențială - cuantumul oricărui provision adițional provenind din incertitudinea inerentă a determinării estimatului central al rezervelor tehnice care este prezent în conturile Asigurătorului în plus față de estimatul Central.

Actuar Calificat - membru al Asociației de Actuarial din Moldova ce detine Certificatul de Actuar eliberat de Comisia Națională a Pieții Financiare, și care îndeplinește alte condiții cerute de Asociație.

Rezerve tehnice - totalul rezervelor de prime necâștigate, de daună, precum și alte rezerve de asigurare prevăzute de actele legislative și normative cu privire la asigurări.

Rezerve pentru riscuri neexpire – rezerva de primă necîștigată plus orice altă ajustare necesară pentru acoperirea unor plăți suplimentare inclusiv, viitoare cheltuieli.

3. Obligații si Provizioane

- 3.1 Cuantumul necesar pentru a acoperi obligațiile Asigurătorului pentru riscuri neexpire și daune nereglementate este aproape întotdeauna necunoscut dar în contabilitate trebuie înregistrată o sumă fixă. Cu toate că organele de conducere ale Asigurătorului are ultima responsabilitate cu privire la stabilirea sumelor de înregistrat în contabilitate , actuarul poate fi solicitat pentru a oferi consultanță pentru cuantumul rezervelor ce vor fi înregistrate sau să comenteze asupra acestora.
- 3.2 Dimensiunea oricărei margini prudențiale incluse în totalul sumelor înregistrate în contabilitate, cu privire la incertitudinea estimării rezervelor și la variabilitatea inerentă a condițiilor ce vor afecta daunele viitoare este o problemă de raționament subiectiv și va depinde de următoarele:
- a) încrederea actuarului în metoda de evaluare și ipotezele folosite
 - b) calitatea și cantitatea datelor istorice disponibile,
 - c) fluctuațiile statistice ce afectează costul final al daunelor și
 - d) dezvoltarea actuală a rezervelor anterior stabilite ale Asigurătorului.
- 3.3 Actuarul trebuie să facă distincție între obligațiile, ce reprezintă valoarea actuală necunoscută a daunelor nereglementate și a riscurilor neexpire, și provizionul ce reprezintă totalul sumelor înregistrate în contabilitate cu privire la aceste obligații.

4. Data si Analiza

- 4.1 Este responsabilitatea actuarului să determine dacă există proceduri adecvate de verificare a calității și suficienței datelor și să se asigure că datele folosite sunt adecvate și relevante pentru calculul actuarial.
- 4.2 Actuarul trebuie sa revizuiască deciziile de despagubire si sa inregistreze procedurile astfel incat sa incorporeze efectul oricaror schimbari din analiza ulterioara a datelor experientei.
- 4.3 Actuarul trebuie să verifice consistența generală a datelor din calculație, cu cele din calculația precedentă precum și cu înregistrările financiare ale Asigurătorului.
- 4.4 Estimarea obligațiilor aferente daunelor neregularizate necesită divizarea datelor în categorii de daune cu caracteristici similare. În determinarea acestor categorii trebuie păstrat un echilibru între omogenitatea datelor dintr-o categorie și relevanța statistică a acestora.
- 4.5 Experiența despagubirilor trebuie analizată cel puțin cu privire la evoluția de-a lungul timpului a despagubirilor sau a grupurilor de despagubiri. Unde este posibil, analizele trebuie să includă:
- a) rata de incidență a despagubirilor,
 - b) rata de raportare a despagubirilor,
 - c) rata de rezolvare a daunelor,
 - d) evoluția platilor,
 - e) adecvarea condițiilor de estimare, și
 - f) alte analize relevante în aceste circumstanțe

- 4.6 Datele istorice trebuie analizate în baza cifrelor brute de reasigurare și recuperare. Analiza reasigurării și a recuperărilor trebuie să fie adecvată circumstanțelor. În situații excepționale poate fi mai adecvat să se analizeze datele istorice net de reasigurări și recuperare, dar totuși estimări separate a recuperărilor trebuie făcute.
- 4.7 Trebuie avut grijă când se revede tiparul dezvoltării daunelor cunoscute. Procedurile de reglementare a daunelor afectează modul în care tiparul dezvoltării daunelor se schimbă în timp pentru fiecare daună individuală. Mai mult durata până la reglementare va afecta dezvoltarea rezervelor observată. Propensitatea daunelor pentru redeschideri poate de asemenea varia substanțial în funcție de tipul beneficiului, și acest lucru trebuie revăzut regulat de asemenea.

5. Ipoteze

General

- 5.1 Actuarul trebuie să considere independent relevanța fiecărei ipoteze. Ipotezele ca întreg trebuie de asemenea să fie consistente și relevante.
- 5.2 Ipotezele folosite trebuie să fie adecvate circumstanțelor Asigurătorului, fiecărui portofoliu de asigurări luat în considerare, și legislației relevante.
- 5.3 Actuarul trebuie să fie familiar cu caracteristicile generale ale portofoliului de asigurări ce are un impact material asupra estimării obligațiilor și necesității de capital. Aceasta include familiaritatea cu termenii contractuali și beneficiile plătibile conform polițelor subscrise precum și alte atribute relevante ale acestora.
- 5.4 Când orice obligații reies din asigurarea beneficiilor specificate de statut sau de regulament, actuarul trebuie să fie familiarizat cu prevederile legale conform cu care obligațiile vor fi stabilite. Aceasta include familiaritatea cu beneficiile descrise în lege și cu interpretarea juridicală a acestora.
- 5.5 Actuarul trebuie să fie familiar cu aspectele relevante din procedurile administrative și contabile referitor la polițele și daunele Asigurătorului, activele și politica investițională a acestuia, precum și tendințele generale economice, legale și sociale în comunitate ce pot influența afacerile.
- 5.6 Actuarul trebuie să fie în cunoștință și să recunoască (admită), orice cerință statutară relevantă, reguli de taxare, sau practice contabile general acceptate.
- 5.7 Calculele actuariale trebuie să se bazeze pe politicile și practicile Asigurătorului la data efectivă a calculelor (inclusiv cele care vor avea efect după această dată) ajustate în mod adecvat ca să includă efectul schimbărilor propuse termenilor și condițiilor polițelor.

Daune nereglementate

- 5.8 Selectând ipotezele pentru istoria daunelor actuarul trebuie să ia în considerare modelul de calcul și analiza datelor istorice.
- 5.9 Ipotezele privind istoria daunelor include tendințele din istoria daunelor și ipoteze despre reasigurare și recuperare

- 5.10 Actuarul poate păstra ipotezele de la calculul anterior dacă efectul schimbărilor nu este material. Efectul financiar al fiecărei schimbări trebuie recunoscut când schimbarea se produce.
- 5.11 Estimând obligațiile daunelor nereglementate actuarul trebuie să includă o marjă pentru escaladarea daunelor. Viitoare plăți de daune pot fi mai mari decât plățile curente pentru daune similare, ca rezultat a inflației prețurilor sau altor cauze economice.

Rate de Discount

- 5.12 Referitor la ipotezele privind rata adecvată de discount, Actuarul trebuie să considere, printre altele, următoarele:
- a) rata fără risc, și
 - b) natura obligațiilor Asiguratorului.
- 5.13 Ratele de discount folosite în calculul valorii actuale a obligațiilor ar trebui să fie ratele fără risc adecvate perioadelor din viitor în timpul cărora sunt așteptate să fie făcute plăți ale obligațiilor.
- 5.14 Rata de randament fără risc, care este rata randamentului pentru un portofoliu de active contrapuse obligațiilor, trebuie să constituie punctual de plecare în calculul ratelor de discount adecvate. Actuarul trebuie să explice motivele alegerii unor rate ce diferă de rata fără risc.
- 5.15 Pentru tipurile de asigurări cu perioadă scurtă de stingere a daunelor, actuarul poate alege să nu lase nici o marjă pentru discounting.

Costuri de administrare daunelor

- 5.16 Actuarul trebuie să lase o marjă adecvată și pentru costurile viitoare de administrare și reglementare a daunelor adiționale celor incluse în costul daunelor individuale plătite.
- 5.17 Actuarul trebuie să ia în considerare datele disponibile ale Asiguratorului, nivelul cheltuielilor, structura organizațională, dezvoltări administrative ulterioare și alte aspecte relevante.
- 5.18 Complexitatea abordării folosite în determinarea marja trebuie comesurată cu materialitatea cuantumului marjei.
- 5.19 Când raportăm cu privire la asigurări în derulare această marjă trebuie să acopere numai costurile funcției de daună. Dacă asigurările sunt în run-off cheltuielile pot crește semnificativ și marja poate include atunci alte elemente decât costul daunelor, precum costurile managementului general.

6. Acuratețe si rezonabilitate

- 6.1 Actuarul are responsabilitatea de a asigura rezonabilitatea generala a rezultatelor calculului si sa cuantifice efectele oricaror schimbari in baza de calcul de la anteriorul calcul.

- 6.2 O aproximare a unei presupunerii sau a unei metode este asigurată în mod acceptabil și relevată și nu afectează în mod concret rezultatul.
- 6.3 O problemă este concretă când greșea sau omisiunea ar cauza ca raportul sau declarația să influențeze utilizatorii când iau decizii sau fac evaluări.
- 6.4 Actuarul poate fi solicitat să justifice munca preluată. De aceea actuarul ar trebui să redacteze și să păstreze documentație care să arate că munca sa este conformă cu standardele în vigoare, cu practicile contabile general acceptate și cu regulile de taxare.
- 6.5 Actuarul ar trebui să încerce să identifice diferențele dintre experiența și fiecare din presupunerile adoptate în calcul.

7. Raportare

Conținut

- 7.1 Actuarul trebuie să pregătească, să dateze și să semneze un raport în scris. Raportul trebuie să conțină:
- a) cine a comandat raportul, și, dacă este diferit, destinatarul raportului,
 - b) scopul raportului și termenii de referință dați,
 - c) măsura în care raportul nu își atinge sau își depășește scopul sau termenii de referință,
 - d) data efectivă a calculului sau evaluării,
 - e) numele Actuarului, calificarea profesională a acestuia și calitatea în care a pregătit acest raport,
 - f) orice restricții impuse actuarului,
 - g) orice dependență sau limitare asociată calculelor efectuate precum și concluziilor rezultate, și
 - h) măsura în care calculul s-a făcut conform secțiunilor din standard ce se aplică raportului sau, dacă nu, părțile din standard unde nu s-a aplicat standardul.
- 7.2 Raportul trebuie să conțină:
- a) metoda de calcul și ipotezele de bază, cu derivațiile lor,
 - b) orice modificare în metoda de calcul și ipotezele de bază de la ultimul raport similar,
 - c) natura, suficiența, acuratețea și interpretarea datelor,
 - d) analiza conform experienței,
 - e) rezultatele calculului,
 - f) incertitudinea asociată rezultatului calculului,
 - g) măsura în care se bazează pe opiniile altora, și
 - h) alte calificative primite.
- 7.3 Dacă actuarul folosește scenarii pentru testare sau alte analize similare, raportul produs ar trebui să conțină presupunerile cheie ale diferitelor scenarii. Acolo unde este relevant raportul ar trebui să identifice orice scenariu sau scenarii adverse, care ar conduce la caderea asiguratorului sub un nivel de soliditate financiară satisfăcătoare.
- 7.4 Raportul trebuie să indice, acolo unde este posibil, cum următoarele probleme au fost adresate:

- a) pașii făcuți pentru verificarea datelor,
- b) gruparea datelor pe clase de business, categorii de risc și monede,
- c) compararea experienței actuale cu cea așteptată sub presupunerile făcute în raportul anterior,
- d) efectul subscrierii, raportării despăgubirilor, procesării datelor și procedurilor contabile, cu referire în particular la orice modificări semnificative cunoscute,
- e) natura și întinderea acordului de reasigurare, cu referințe în particular la orice modificări semnificative,
- f) potențiala neacoperire prin reasigurare și posibilitatea ca reasigurarea să fie neperformantă,
- g) efectul oricăror modificări semnificative cunoscute în mediul legal și social,
- h) cheltuieli viitoare directe și indirecte de operare a despăgubirilor, costuri interne și externe,
- i) modul de a fi tratate orice tipuri anormale de despăgubiri, și
- j) modul de a fi tratate primele viitoare (incluzând primele repuse în vigoare), comisionul din profit și transferurile din portofoliu.

Practica Acceptată

- 7.5 Acolo unde legislația, practica generală contabilă, sau alte reguli solicită ca actuarul să folosească ipoteze specifice altele decât cele pe care actuarul le-ar folosi în mod normal conform acestui standard, actuarul trebuie să prezinte circumstanțele și să discute implicațiile divergenței față de Standard.
- 7.6 Când actuarul este solicitat să folosească ipoteze specifice, sau dacă actuarul se bazează pe o anumită interpretare a legislației, a practicii generale contabile, sau altor reguli, actuarul trebuie să prezinte circumstanțele și să discute implicațiile divergenței față de Standard.
- 7.7 Rapoartele pot include nivele de acceptabilitate cât și puncte de estimatie. Cu câteva tipuri de business concluziile vor fi deseori supuse unei marje de eroare care poate fi mare. Totuși aceasta incertitudine este acceptată de către actuar pentru a da opinii pozitive și pentru a asigura estimatiile obligatiilor. Raportul ar trebui să atragă atenția asupra incertitudinii, evidențiind clar că eventualele rezultate vor diferi aproape sigur de proiecțiile făcute. Actuarul ar trebui să atragă atenția asupra anumitor obligații intamplatoare necuantificabile pentru care nici o alocare explicită nu a fost făcută.
- 7.8 Suficiente detalii asupra rezultatelor calculului ar trebui să fie disponibile în raport sau separat pentru a permite asiguratorului să se supună cerințelor date de practica contabilă general acceptată și de venituri statutare corespunzătoare, dacă nu este precizat altfel.
- 7.9 Pot fi factori care sunt relevanți pentru condițiile financiare ale asiguratorului, dar care nu se regăsesc neapărat în rezumatul actuarului. Printre acești factori pot fi incluși, de exemplu, riscurile politice, consecințele adverse ale unui management slab sau fraudei. Actuarul ar trebui să supună atenției acești factori când devin cunoscuți și concreți.
- 7.10 În anumite circumstanțe poate fi necesară pregătirea unei scurte documentații privind acest raport. Este cerută o grijă deosebită pentru a ne asigura că această documentație conține informațiile necesare relevante și nu va fi înțeleasă greșit sau scoasă din context. Documentul ar trebui să includă o referință la întregul raport al actuarului și la concluziile trase

8. Calcularea rezervelor tehnice

Modele si metode

- 8.1 Este responsabilitatea actuarului de a alege modelele de calcul cele mai potrivite pentru a estima daunele de plata.
- 8.2 Actuarul trebuie sa investigheze rezultatele folosirii a mai multor modele inainte de a ajunge la o estimatie. Modelele trebuie sa ia in considerare categoria sau natura businessului, forma si calitatea datelor si rezultatele analizei experientei.
- 8.3 Daunele de plata trebuie sa acopere, doar daca nu sunt excluse expres:
- sumele corespunzatoare daunelor raportate neplatite,
 - sumele corespunzatoare daunelor intamplate, dar inca neraportate,
 - ajustari privind cele mai recente informatii disponibile despre evolutia despagubirilor, despagubiri intamplate, dar nu raportate,
 - sumele corespunzatoare despagubirilor care administrativ au fost finalizate, dar care pot fi redeschise si
 - costuri directe si indirecte pe care actuarul se asteapta ca asiguratorul sa le aiba in stabilirea acestor despagubiri.

Aproximatii

- 8.4 Actuarul trebuie sa ia in considerare justetea oricarei aproximatii care sta la baza metodei de calcul a obligatiilor privind riscurile neexpirate, in particular cele legate de:
- alegerea si gruparea datelor principale privind plata primelor si durata politelor,
 - proportionalitatea ratelor de prima,
 - tratarea primelor neanuale, si
 - frecventa riscului pe durata politei.
- 8.5 O rata de lapse implicita sau explicita trebuie inclusa in calculul obligatiilor privind riscurile neexpirate. Acolo unde lapsurile au fost ignorate, actuarul trebuie sa ia in considerare daca este prudent sa stabileasca obligatii suplimentare.
- 8.6 Obligatiile privind riscurile neexpirate ar trebui calculate in mod normal brut, cu permisiunea unor costuri de achizitie amanate, evidentiate separate ca si active. In cateva situatii exceptionale ar fi mai potrivit sa calculam aceste obligatii nete de costurile de achizitie intarziate.

Consistenta

- 8.7 Cand avizeaza rezervele tehnice, actuarul trebuie sa urmareasca sa fie rezonabile si consistente in timp pentru diferite clase de business si pentru diferite rapoarte.
- 8.8 Provizioanele pentru taxe trebuie calculate pe aceeasi baza ca aceea considerata rezonabila pentru provizioane in conturile publicate. Singura variatie ar trebui sa fie pentru probleme specificate in regulile de taxare, legile de taxare sau acceptate de autoritatile de taxare (si bazate pe sfaturi de taxare independente).

9. Incertitudine

- 9.1 Este responsabilitatea actuarului sa ofere o estimatie centrala a rezervelor tehnice si sa explice consecintele practice ale incertitudinii acestor estimatii.
- 9.2 Actuarul trebuie sa ia in considerare incertitudinea asociata acestei estimatii centrale a rezervelor tehnice atunci cand ofera sfatul privind o limita prudentiala.
- 9.3 In multe cazuri, gradul de incertitudine variaza foarte mult. Sunt un numar de componente ale incertitudinii care apar in calculul, care includ:
- a) modelele alese pentru analiza si proiectie,
 - b) fluctuatia din trecut a despagubirilor,
 - c) erorile nedetectate din date,
 - d) conditii economice viitoare si fluctuatia despagubirilor viitoare.
- 9.4 Evaluarea incertitudinii in general va cere folosirea uneia dintre urmatoarele metode:
- a) analiza statistica,
 - b) analiza senzitivitatii,
 - c) analiza rezultatelor calculelor anterioare,
 - d) analiza diferitelor scenarii si
 - e) pareri.
- 9.5 Actuarul poate decide ca totalul daunele de plata si limita prudentiala pot fi calculate ajustand ipotezele folosite pentru a determina estimatia centrala a daunelor de plata.
- 9.6 Actuarul nu trebuie sa recomande sau sa sprijine un provizion al daunelor de plata care este mai mic decat estimatia centrala a daunelor de plata.

10. Determinarea solidității financiare

Aplicatie

- 10.1 In acele situatii in care actuarului ii este cerut sa raporteze referitor la rezervelor tehnice ale asiguratorului si nu referitor la soliditatea financiara a acestuia, actuarul poate sa nu tina seama de previzioane la aceasta sectiune. Daca actuarului ii este cerut sa raporteze referitor la soliditatea financiara a asiguratorului, atunci concordanta cu aceasta sectiune este obligatorie.

Active si datorii

- 10.2 cand actuarului ii este cerut sa comenteze referitor la soliditatea financiara a unui asigurator, o metoda adecvata de evaluare a activelor trebuie adecvata acestui scop.
- 10.3 In calculul de evaluare a activelor trebuie sa se tina seama de limitarea accesibilitatii anumitor active sau anumitor clase de active, cum sunt:
- a) prime de plata ,
 - b) proprietati individuale mari,
 - c) detineri materiale de actiuni listate si creante la alte companii
 - d) actiuni nelistate,
 - e) detineri materiale de optiuni la alte companii, si
 - f) imprumuturi intre companii.

- 10.4 Pentru determinarea datoriilor asiguratorului cu scopul evaluării solidității financiare a asiguratorului, actuarul trebuie să includă rezervele tehnice și datoriile din afara activității de asigurare.
- 10.5 Când se face evaluarea solidității financiare, datoriile trebuie calculate pe o bază care să permită posibilitatea experienței adverse.

Metoda

- 10.6 Când se determină soliditatea financiară continuă a unui asigurator de-a lungul unei perioade, actuarul trebuie să considere toate aspectele relevante incluzând, dar nu limitându-se la:
- a) volumul așteptat, natura și profitabilitatea businessului nou și reînnoibil, permitând posibile schimbări ale nivelurilor primelor și costurilor
 - b) fluctuații în experiența daunelor, incluzând efectul inflației,
 - c) potrivirea și securitatea aranjamentelor de reasigurare,
 - d) abilitatea asiguratorului de a rezista deviațiilor adverse, incluzând despăgubiri în caz de catastrofă,
 - e) valoarea oricăror garanții oferite de asigurator,
 - f) alocarea activelor și strategiile investitoriale ale asiguratorului, și
 - g) evaluarea capitalului acționarilor și rezerve,
- 10.7 Actuarul poate decide să investigheze soliditatea financiară a asiguratorului folosind metode deterministe sau stohastice.
- 10.8 Un asigurator se va considera că are un nivel de soliditate financiară dacă actuarul a determinat că probabilitatea de ruinare este la un nivel scăzut acceptat.